

3. Заплідненість і багатоплідність овець, осіменених спермою різних баранів

Індивідуальні номери баранів	Всього осіменено маток	З них окотилось від першого осіменіння		Одержано ягнят	
		голови	%	всього	на 100 маток
1058	251	124	49,4	200	161,6
1158	56	24	42,9	37	154,2
1171	118	72	61,0	116	161,1
1533	118	44	37,3	72	163,6
1568	61	25	41,0	37	148,0
1594	108	39	36,1	64	164,1
2112	16	5	31,3	10	200,0
2130	139	71	51,1	123	173,2
2348	111	59	53,2	97	164,4
3228	88	52	59,1	80	153,8
3259	166	95	57,2	143	150,5
3305	149	78	52,3	129	165,4
4540	50	26	52,0	47	180,7
4542	65	29	46,6	42	144,8
4580	45	19	42,2	31	163,2
4694	58	27	46,5	38	140,7
5664	195	94	48,2	151	160,6
7336	55	19	34,5	29	152,6

З метою поліпшення відтворення овець осіменіння і окоти необхідно проводити в стислі строки, що можливо лише в тому випадку, коли маток і баранів добре підготувати до парування.

ВПЛИВ АКТИВНОГО МОЦІОНУ НА ВІДТВОРЮВАЛЬНУ ФУНКЦІЮ У КОРІВ

**Ф. Д. БУЯЛО, В. С. ДЮДЕНКО,
О. П. ГОМЕЛЮК, Ф. А. ДРАБКІНА**

Центральна дослідна станція по штучному осіменінню
сільськогосподарських тварин

Вплив активного моціону на стан відтворювальної функції у корів вивчали багато дослідників (А. І. Ільїна, 1952; І. Ф. Заянчковський, 1964; В. Н. Карлов, 1968; М. Г. Сазонов, 1969; І. А. Бочаров, 1970; А. М. Сілаєв, 1971; А. А. Осетров і співавтори, 1971; І. П. Редькін, 1972; В. П. Попков, 1973; В. Г. Максимов, 1961, 1963; В. С. Шипілов, 1968, та ін.). Проте в ряді господарств ще недооцінюють цей зовнішній фактор. Для більшої впевненості у великому значенні активного моціону для корів ми провели в 1973 р. науково-виробничий дослід на поголів'ї чорно-рябих корів радгоспу «Димерський» Вишгородського району Київської області, де вивчали вплив активного моціону на відтворювальну функцію тварин. Для досліді сформували дві групи корів — дослідну і контрольну, по 200 голів у кожній. Тварин відбирали за принципом аналогів: вік їх становив 4—8 років, при середній вгодованості і продуктивності за минулу

лактацию дорівнювала 3000—4000 кг. Корови знаходились у післяродовому періоді (від 25 до 45 днів). Стан статевого апарату визначали клінічно і за допомогою біохімічних досліджень естрального слизу в стадії збудження статевого циклу. Біохімічні дослідження слизу проводили за спеціально розробленими способами відділом боротьби з яловістю маточного поголів'я Центральної дослідної станції штучного осіменіння сільськогосподарських тварин. При цьому визначали стан тономоторної функції матки та запалення її слизової оболонки (ендометрит).

Тварини дослідної групи щоденно користувались активним моціоном (їх проганяли близько 5 разів на віддаль 1 км), корови контрольної групи активним моціоном не користувались. Годівля, умови утримання і догляду були однаковими.

У результаті досліду виявлено, що в корів контрольної групи кількість осіменінь, а також випадків ембріональної смертності, днів неплідності та тривалість сервіс-періоду були значно більшими, ніж у корів дослідної групи. У дослідній групі ялових корів не було, а в контрольній яловість становила 3% (табл. 1).

Заплідненість корів від першого осіменіння в дослідній групі була високою і становила 71%, а в контрольній — лише 26,5%.

У дослідній групі всі корови запліднились, а в контрольній — заплідненість корів становила 97%.

Протягом всього дослідного періоду стан статевого апарату у корів дослідної і контрольної груп був різним (табл. 2).

У корів контрольної групи частіше, більш як у три рази, діагностували порушення скоротливої функції матки, запалення слизової

1. Прояв відтворювальної функції у корів дослідної і контрольної груп

Показники	Дослідна група	Контрольна група
Тривалість періоду від отелення до першої охоти, дні	42,5	50,0
Кількість осіменінь однієї корови	1,3	2,2
Кількість неплідних осіменінь	0,3	1,3
Неплідно осіменилось:		
голів	58	141
%	29,0	70,5
Залишилось ялових:		
голів	—	6
%	—	3,0
Випадків ембріональної смертності	17	84
Кількість днів неплідності	37,2	58,1
Тривалість сервіс-періоду, дні	51,9	87,4

оболонки, збільшення кількості білка і його питомої ваги та відсутність муцину в слизі, ніж у корів дослідної групи. Це свідчить про порушення скоротливої функції матки і патологічні зміни в статевому апараті корів контрольної групи. У корів контрольної групи було менше сілової кислоти (233,2 проти 249,4 у дослідних) в естральному слизі, що вказує на недостатню функцію яєчників.

2. Характеристика стану статевого апарату у корів залежно від застосування активного моціону

Показники	Дослідна група		Контрольна група	
	голови	%	голови	%
Порушення моторики матки	31	15,5	99	49,5
Запалення матки	34	17,0	105	52,5
Наявність білка в слизі	14	7,0	70	3,0
Відсутність муцину в слизі	55	27,5	151	75,5
Збільшена питома вага слизу	2	1,0	34	17,0

За допомогою біохімічних способів дослідження естрального слизу можна діагностувати субклінічні зміни в статевому апараті корів, які достовірно вказують на функціональні порушення скорочення матки і патологічні зміни слизової оболонки статевих шляхів.

Заплідненість корів від першого осіменіння в дослідній групі порівняно з контрольною була більшою на 44,5%, а загальна — на 3%. Різниця за цими показниками між групами була досить достовірною, про що свідчить критерій (t), який у дослідній і контрольній групах становив відповідно 10 і 2,15 при $P > 0,999$ і $P > 0,95$.

ВИСНОВКИ

1. Активний моціон впливає на відтворювальну функцію організму корів, тобто призводить до зменшення кількості осіменінь, тривалості неплідності, випадків ембріональної смертності і до скорочення сервіс-періоду. Заплідненість корів від першого осіменіння дорівнювала 71,1%, а загальна — 100%.

2. При відсутності активного моціону неплідні осіменіння корів досягають 70,5%. Заплідненість корів від першого осіменіння становить 26,5%, а загальна — 97%.

3. Різниця за заплідненістю від першого осіменіння і за загальною між коровами дослідної і контрольної груп досить достовірна відповідно при $P > 0,999$ і $P > 0,95$.

ПРО ВПЛИВ РОЗБАВЛЕННЯ СПЕРМИ БАРАНІВ-ПЛІДНИКІВ НА ЇЇ ЗАПЛІДНЮВАЛЬНУ ЗДАТНІСТЬ

В. М. ДАВИДЕНКО, кандидат біологічних наук

І. С. ШИНКАРЕНКО, науковий співробітник

П. М. САВІН, кандидат біологічних наук

Т. Ф. ДУПЛИЙ, лаборант

Український науково-дослідний інститут тваринництва степових районів ім. М. Ф. Іванова «Асканія-Нова»

У більшості господарств півдня України заплідненість овець, штучно осіменених в першу виявлену охоту розбавленою транспортованою спермою баранів-плідників, не перевищує 50—55%. Внаслідок цього дуже розтягується період проведення осіменіння, око-